

Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor, improduktiv skogsmark 2023

Tabeller, diagram och kartor från SCB:s rapport

Vålådalens naturreservat

Foto: Karin Hedeklint

Fyra former av skogsmark

Tabell 1.1. Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark, 2023

Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Former	Arealer i hektar, utan överlapp mellan former		Andel av all skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Formellt skyddad skogsmark	1 405 800	2 476 800	6,1%	9,2%
Frivilliga avsättningar	1 337 800	1 337 800	5,7%	4,8%
Hänsynsytor	529 600	529 600	2,3%	1,9%
Improduktiv skogsmark, utanför formellt skydd	0	3 048 300	0,0%	10,9%

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

Andel formellt skydd beräknas med hjälp av Nationella marktäckedata NMD 1.1 och dess skattning av produktiv och total skogsmarksareal. Andel frivilliga avsättningar, hänsynsytor och improduktiv skogsmark beräknas med hjälp av Riksskogstaxeringens femårsmedelvärde för 2019 – 2023 (mittår 2021) över Sveriges hela areal produktiv skogsmark och skogsmark totalt.

Diagram 1.1. Statistikens former av skogsmark, med andel av all skogsmark i Sverige, 2023

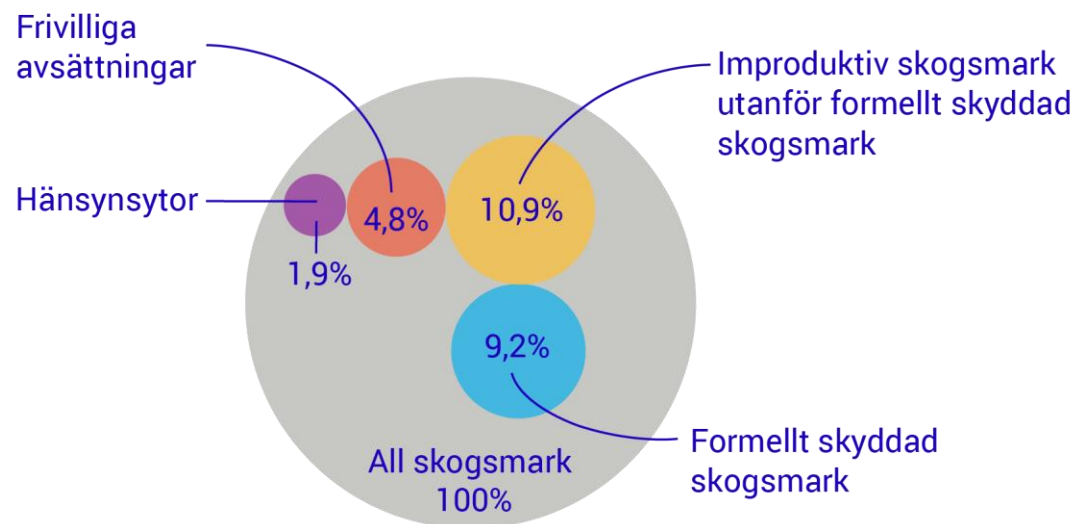
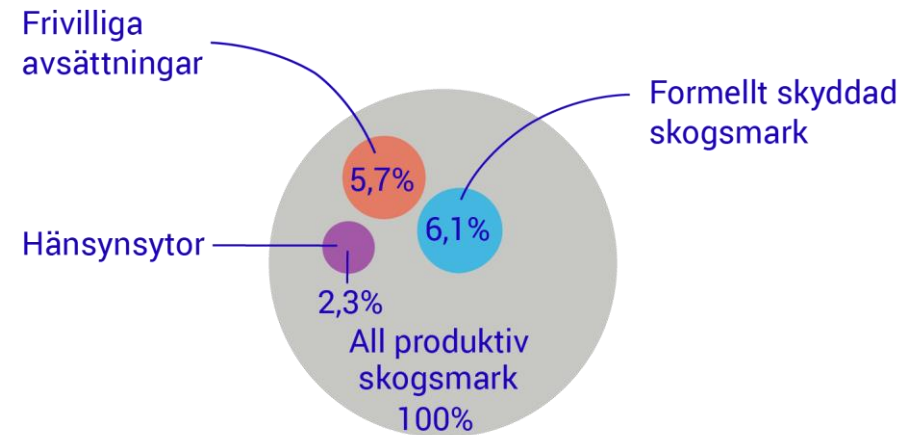
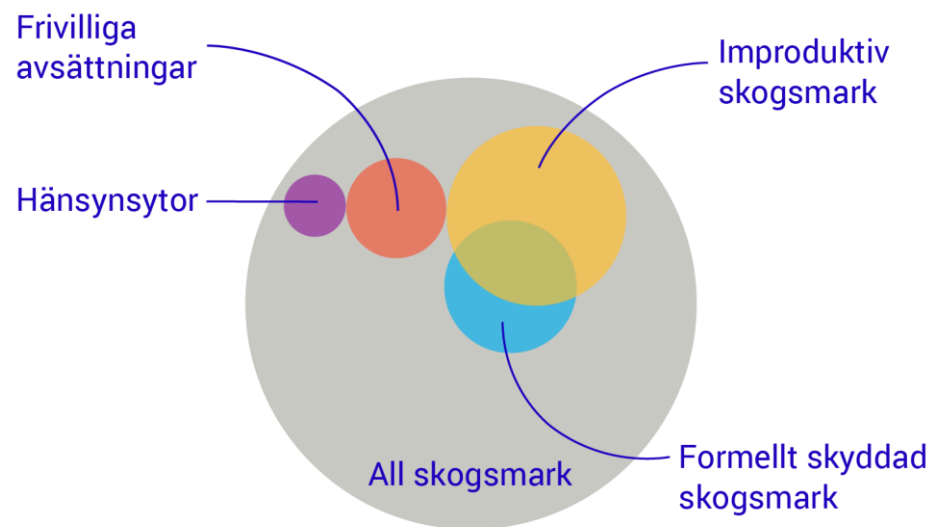

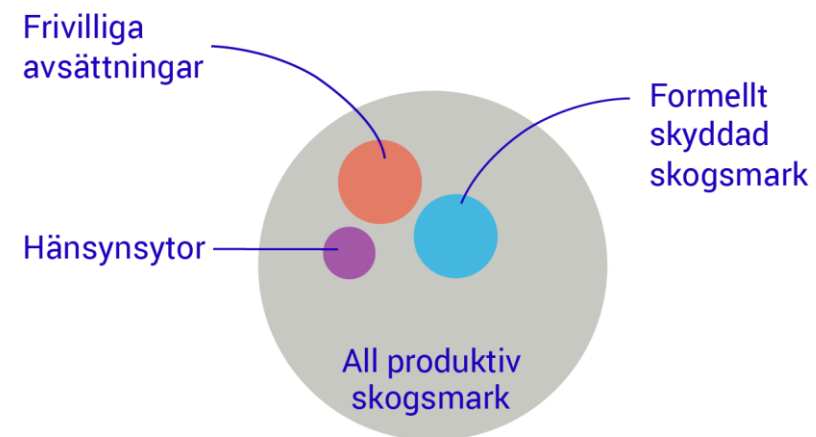
Diagram 1.2. Statistikens former av produktiv skogsmark, med andel av all produktiv skogsmark i Sverige, 2023

Figur 1.1. Statistiskens fyra former av skogsmark, illustration av överlapp

Figur 1.2. Statistiskens tre former av produktiv skogsmark

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen
Storleken på cirklarna motsvarar de faktiska proportionerna.

Diagram 1.3. Andel skogsmark av total landareal per län, 2021

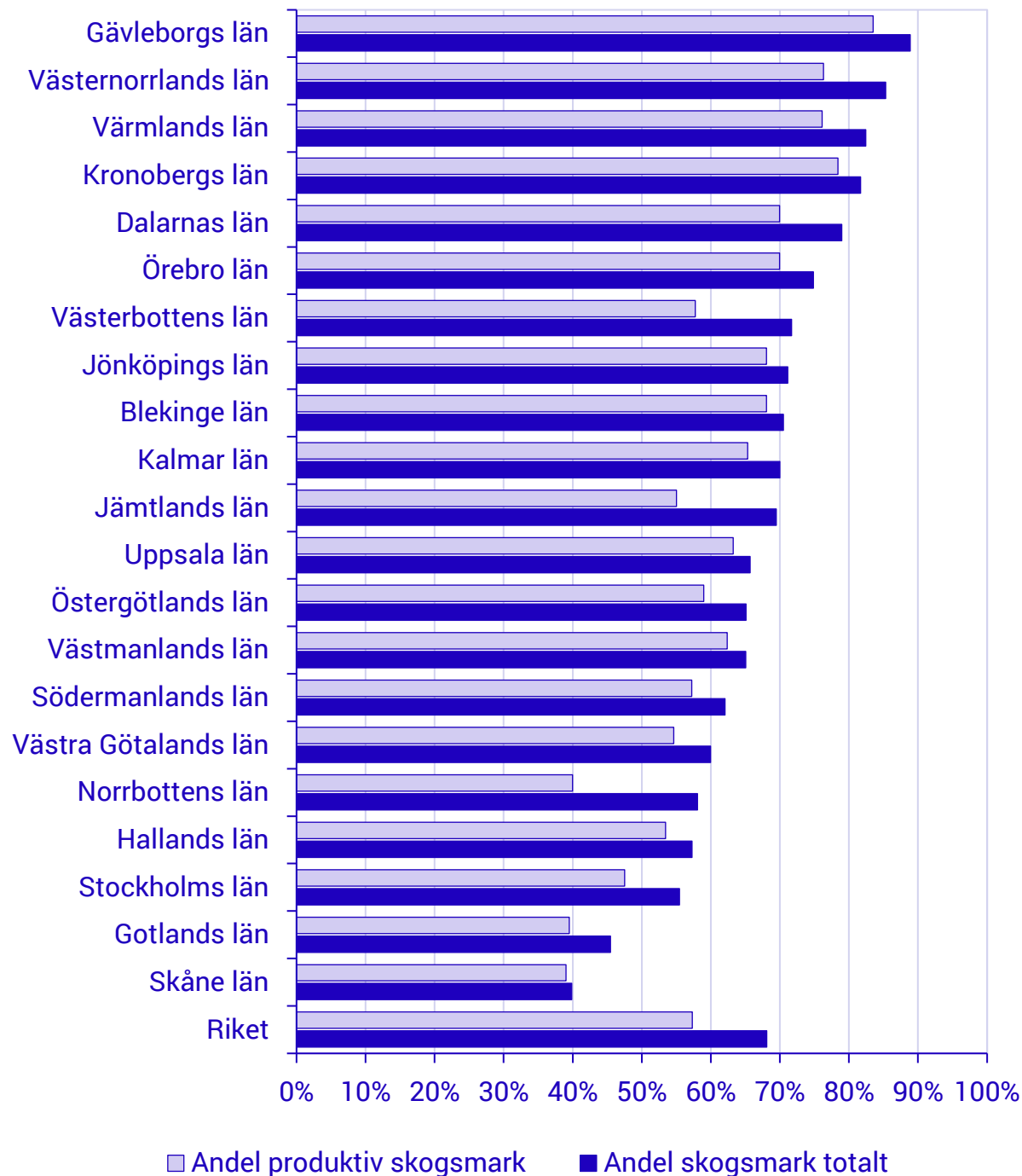
Skogsmark är mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och en kronslutenhet av mer än tio procent, eller förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder.

Produktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år.

Improduktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder **inte** kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Med andra ord är det skogsmark som inte är produktiv enligt ovanstående definition.

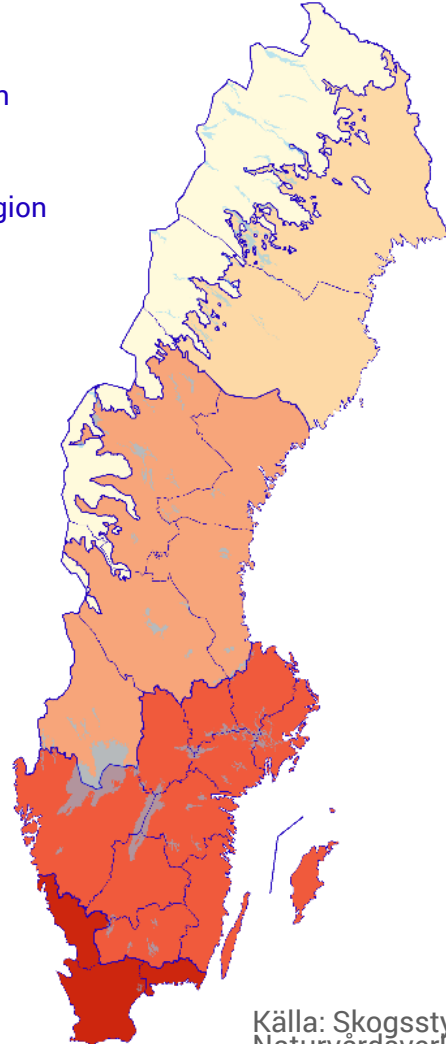
Källa: SLU Riksskogstaxeringen.

Femårsmedelvärde för perioden 2019 till 2023, där 2021 är mittår.

Karta 1.1. Regioner (naturgeografiska regioner SUS)

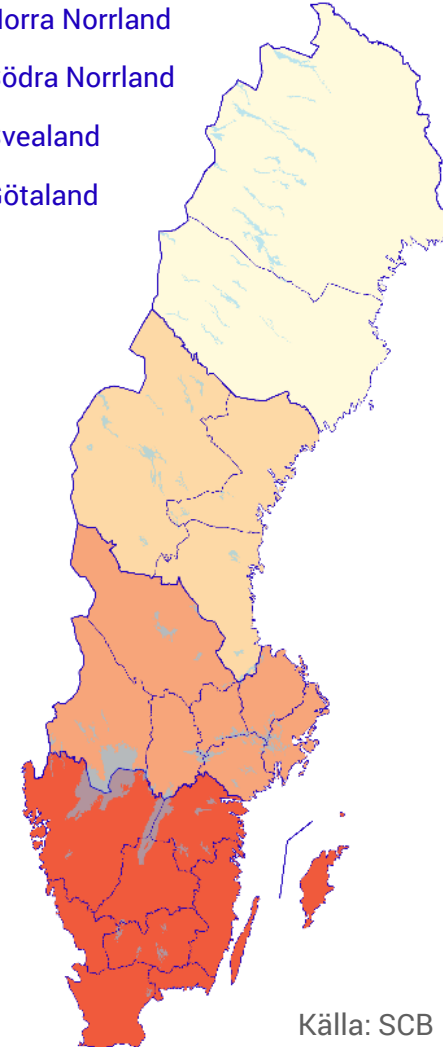
- 1. Fjällnära region
- 2. Nordboreal region
- 3. Sydboreal region
- 4. Boreonemoral region
- 5. Nemoral region

Källa: Skogsstyrelsen,
Naturvårdsverket, SCB

Karta 1.2. Landsdelar

- Norra Norrland
- Södra Norrland
- Svealand
- Götaland

Källa: SCB

Tabell 1.4. Nytillkomna arealer, utan överlapp mellan former, 2023
 Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Former	Arealer i hektar, utan överlapp mellan former		Andel av all skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Formellt skyddad skogsmark	57 400	79 100	0,25%	0,29%
Frivilliga avsättningar	-22 200	-22 200	-0,09%	-0,08%
Hänsynsytor	20 100	20 100	0,09%	0,07%
Improduktiv skogsmark, utanför formellt skydd	0	*	0	*

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

* En korrekt förändring mellan 2022 och 2023 för improduktiv skogsmark kan inte beräknas på grund av skillnader i datakvalitet och beräkningsmetod mellan åren.

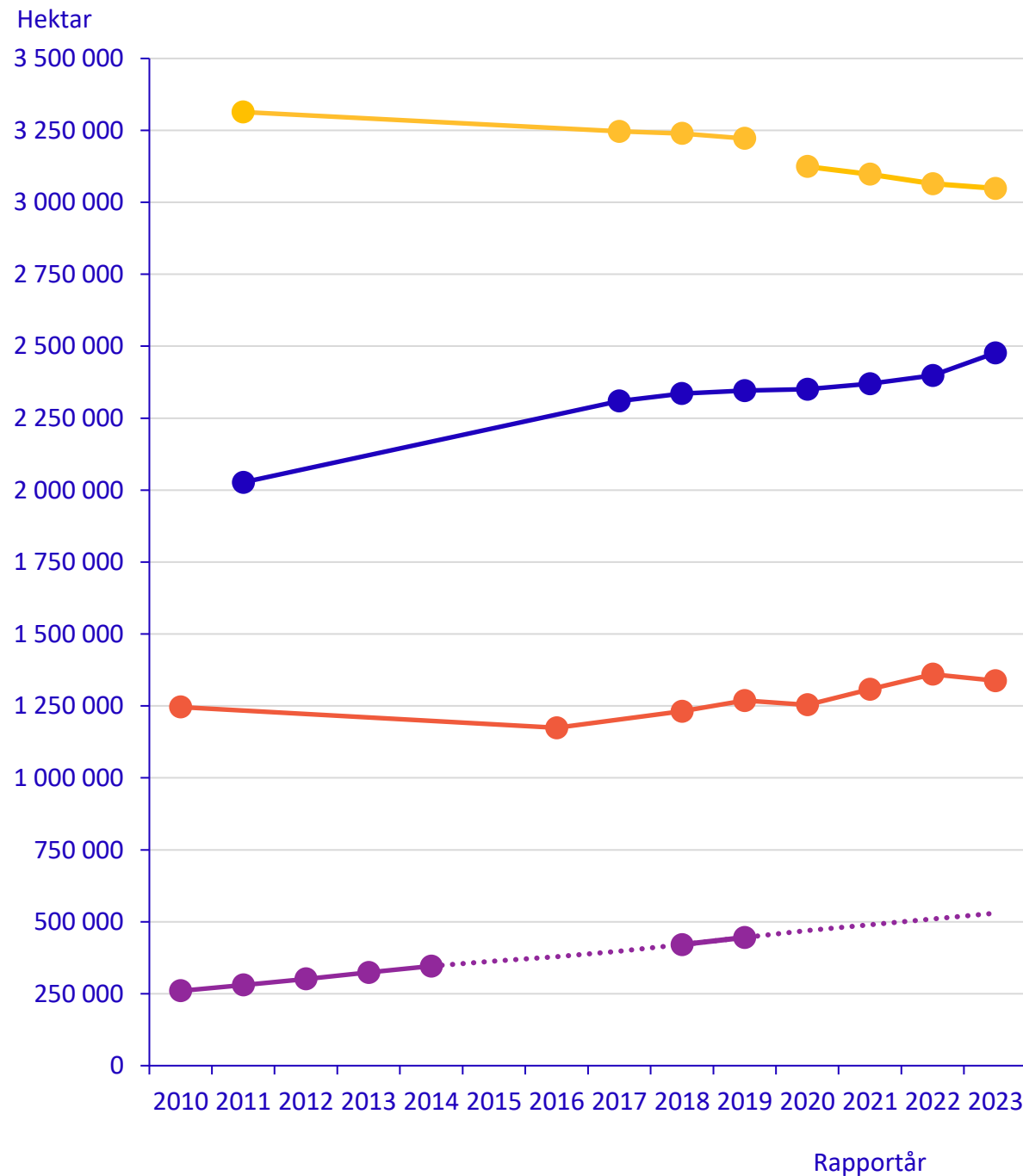

Diagram 1.4. Ackumulerade arealer skogsmark totalt, utan överlapp mellan former, 2010 till 2023

- Improduktiv skogsmark (utanför formellt skydd)
- Formellt skyddad skogsmark
- Frivilliga avsättningar
- Hänsynsytor
- Hänsynsytor, preliminära värden

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

”Rapportår” används för att kunna redovisa samtliga fyra former i samma diagram, trots att det senaste referensåret för improduktiv skogsmark egentligen är 2021, i SLU:s officiella statistik över skogsmark. Det avser Riksskogstaxeringens femårsmedelvärde för perioden 2019 till 2023, där 2021 är mittår.

Formellt skyddad skogsmark

Figur 2.1 och 2.2. Överlapp inom formellt skyddad skogsmark

Miljöbalken, permanent formellt skydd som är gällande (har laga kraft)

Nationalparker och skogliga biotopskyddsområden i sin helhet. De delar av gällande naturreservat som har föreskrifter mot skogsbruk.

Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd

Naturvårdsverkets naturvårdsavtal, Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, Ekoparker och Vitryggsavtal (endast NO/NS-bestånden)

Miljöbalken, permanent formellt skydd som är gällande (har laga kraft)

Natura 2000-områden av typen *Sites of Community Interest* (SCI), Habitatdirektivet. Endast områden med utpekade skogshabitat och delar som karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskarteringen NNK.

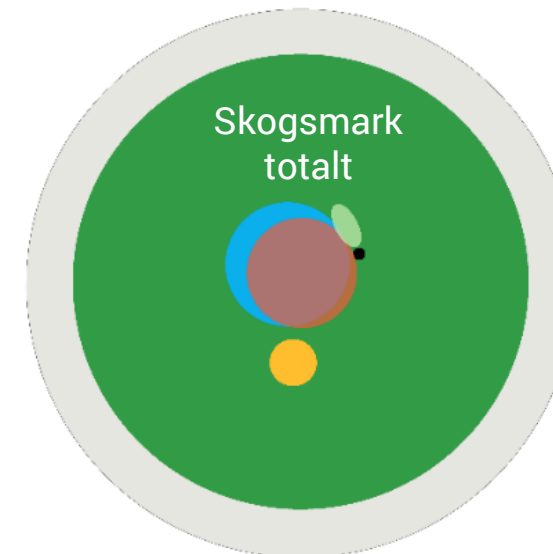
Inomstatliga överenskommelser, Fortifikationsverket

Överenskommelse från 2010 mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket avseende särskilt värdefulla naturskogsområden på Fortifikationsverkets marker.

Beslut ej laga kraft, samt markersättningar för blivande naturreservat

Beslut, ej laga kraft för naturreservat och biotopskyddsområden.

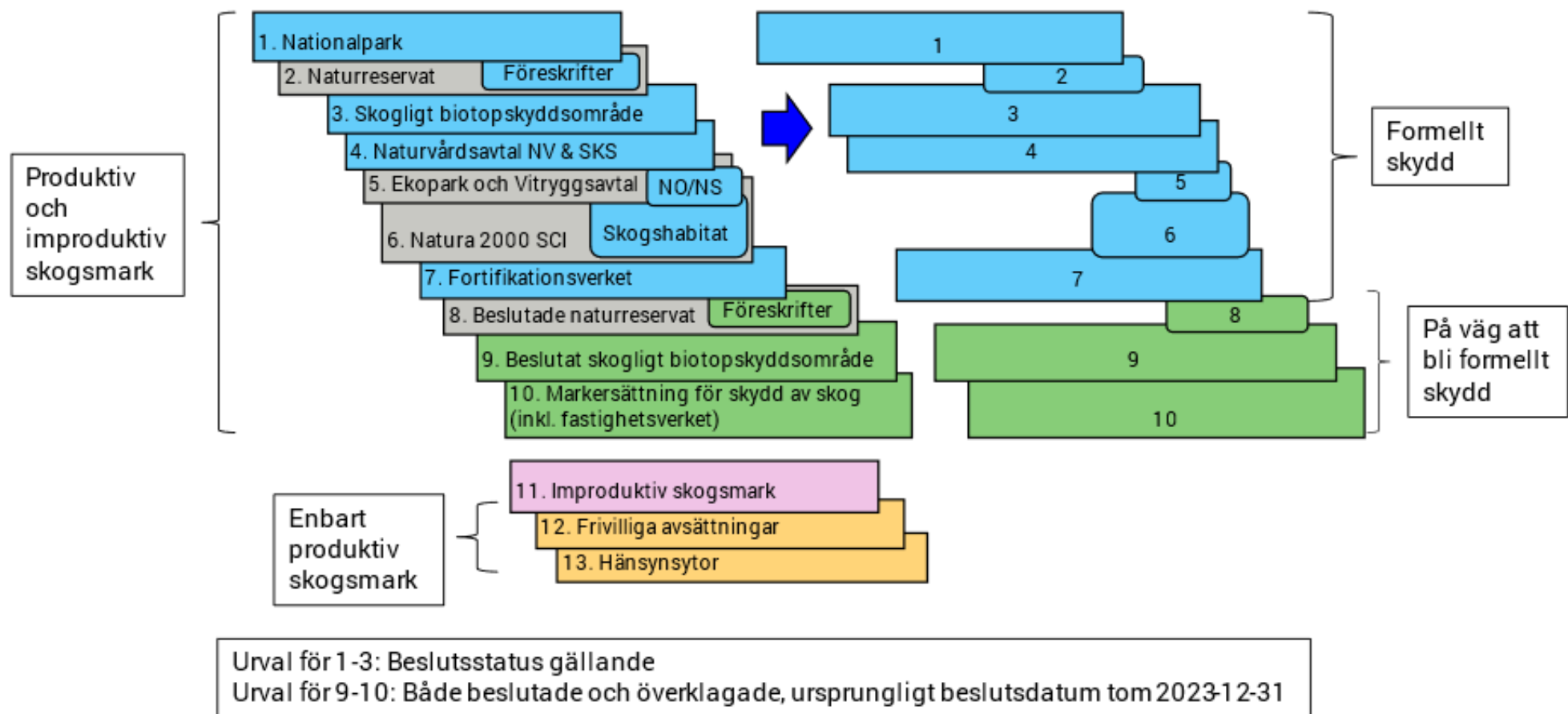
Markersättningar för blivande naturreservat. Inkluderar köp, intrångsersättning och bidrag för bildande av naturreservat. Avser områden som är på väg att skyddas formellt, men som befinner sig i ett delsteg i processen. Här ingår även områden på Fastighetsverkets mark, efter samråd 1 april 2010.

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Storleken på cirklarna motsvarar de faktiska arealerna. Den gula cirkeln visar endast beslut utan laga kraft och markersättningar som inte överlappar övriga instrument.

Figur 6.1. Exkludering av överlappande arealer skogsmark

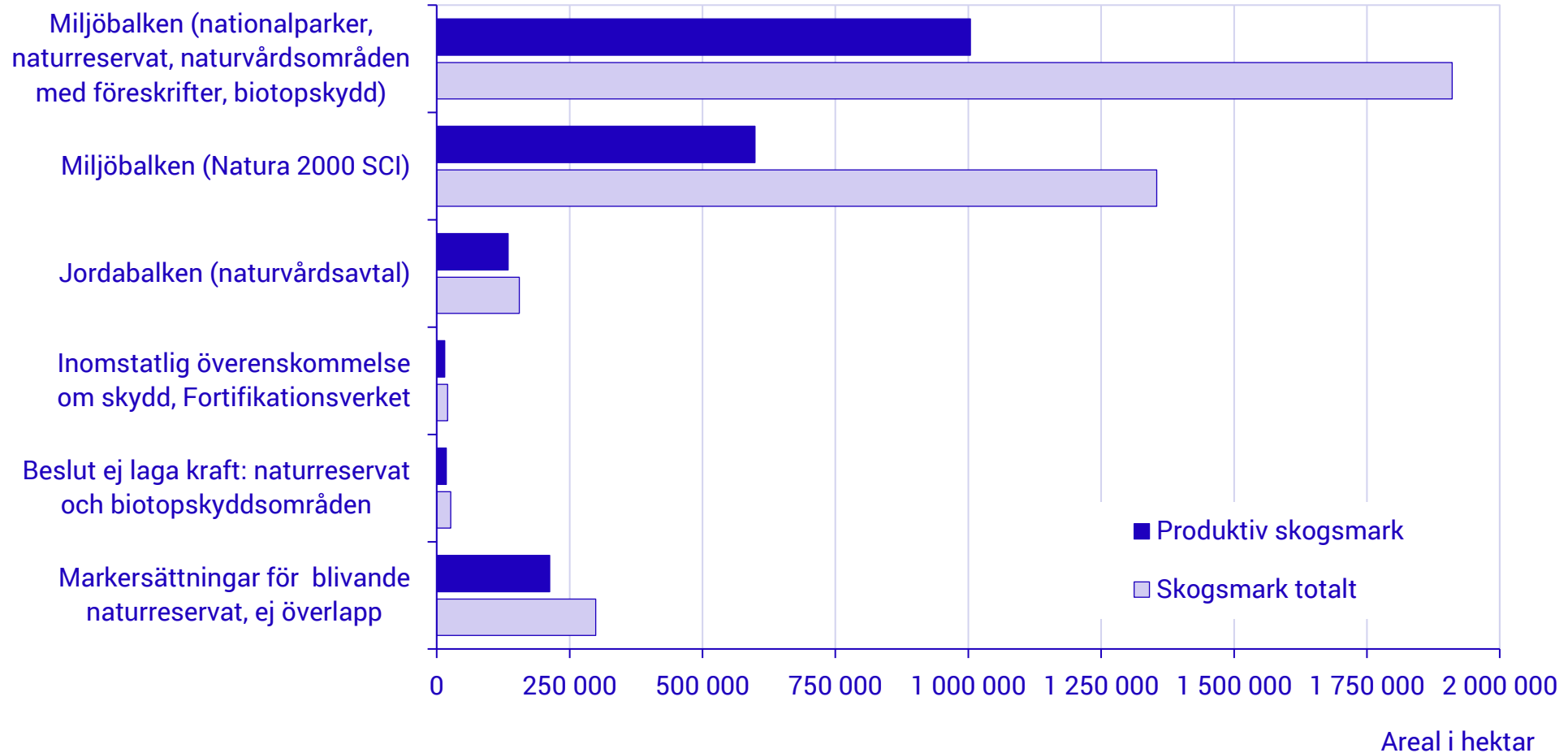
Tabell 2.1. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2023-12-31

Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Skyddsformer	Areal i hektar		Andel av all skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
1 Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	1 004 100	1 910 600	4,4%	7,1%
2 Miljöbalken: Natura 2000 SCI	598 900	1 354 700	2,6%	5,0%
3 Jordabalken: Naturvårdsavtal	134 100	155 200	0,6%	0,6%
4 Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	15 200	20 200	0,1%	0,1%
5 Beslut ej laga kraft: naturreservat och biotopskyddsområden	18 100	26 200	0,1%	0,1%
6 Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp	212 300	299 200	0,9%	1,1%
Totalt utan överlappande arealer	1 405 800	2 476 800	6,1%	9,2%

Diagram 2.1. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2023-12-31

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Arealerna är inklusive överlappande arealer mellan instrument. Endast värden för "Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp" är rensade från överlapp.

Tabell 2.2. Formellt skyddad skogsmark utan överlappande arealer. 2023-12-31
 Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Instrument för skydd	Areal i hektar		Andel av all skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	1 004 100	1 910 600	4,4%	7,1%
Miljöbalken: Natura 2000 SCI	34 900	82 300	0,2%	0,3%
Jordabalken: Naturvårdsavtal med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen	33 500	38 700	0,1%	0,1%
Jordabalken: Naturvårdsavtal av typ ekoparker och vitryggsavtal	93 100	108 000	0,4%	0,4%
Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	14 500	19 400	0,1%	0,1%
Beslut ej laga kraft och markersättningar	225 700	317 800	1,0%	1,2%
Totalt utan överlappande arealer	1 405 800	2 476 800	6,1%	9,2%

Diagram 2.2 och 2.3. Formellt skyddad skogsmark utan överlapp mellan instrument, 2023-12-31

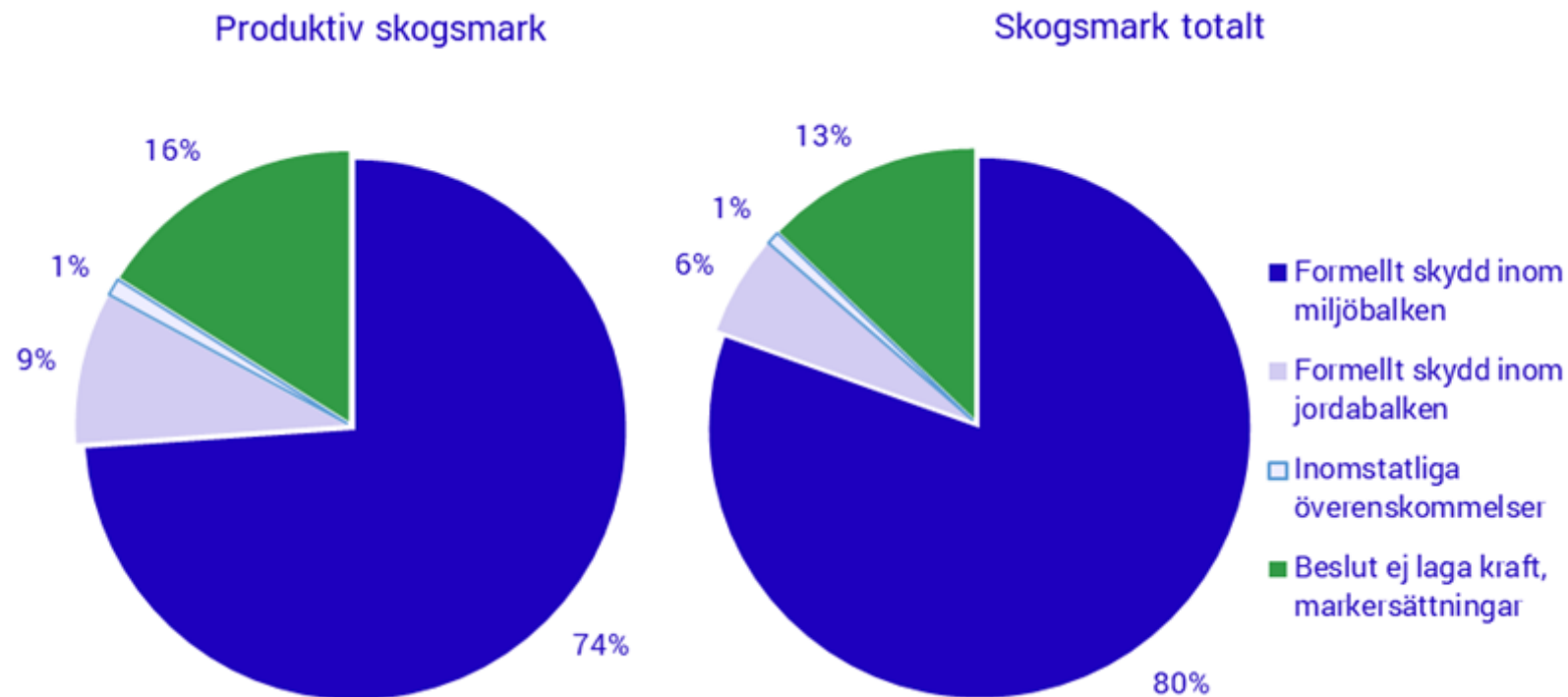

Diagram 2.4. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen 2023-12-31 Utan överlapp mellan instrument

- Beslut ej laga kraft och markersättningar för blivande naturreservat
- Inomstatlig överenskommelse om skydd, Fortifikationsverket
- Ekoparker och Vitryggsavtal
- Naturvårdsavtal (Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen)
- Natura 2000
- Nationalparker, naturreservat, skogliga biotopskydd

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

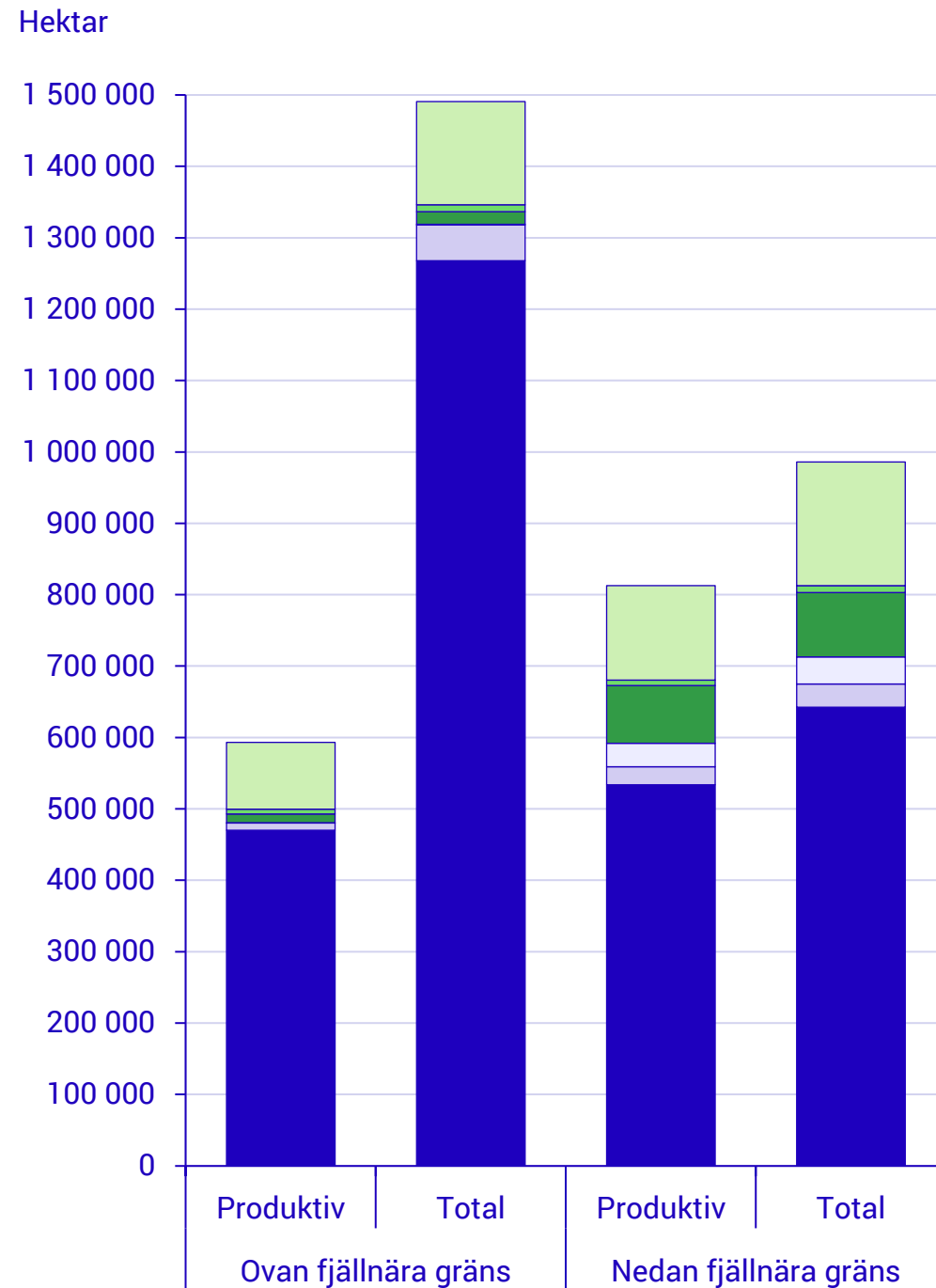
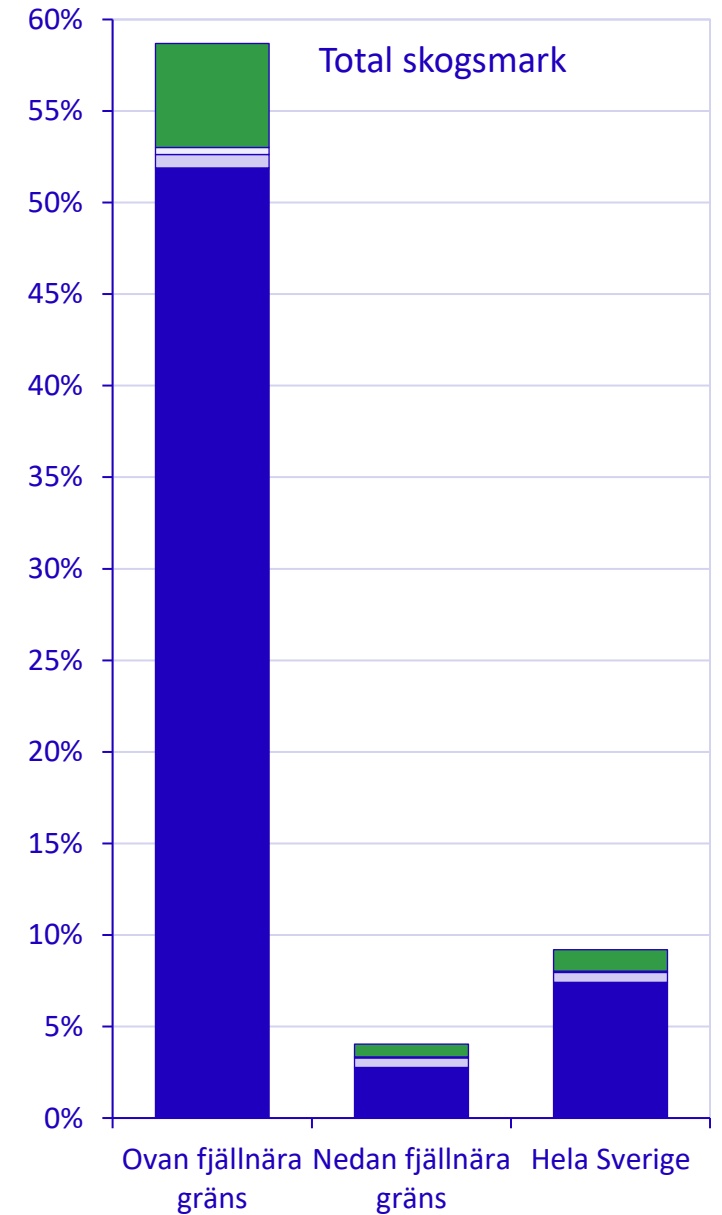
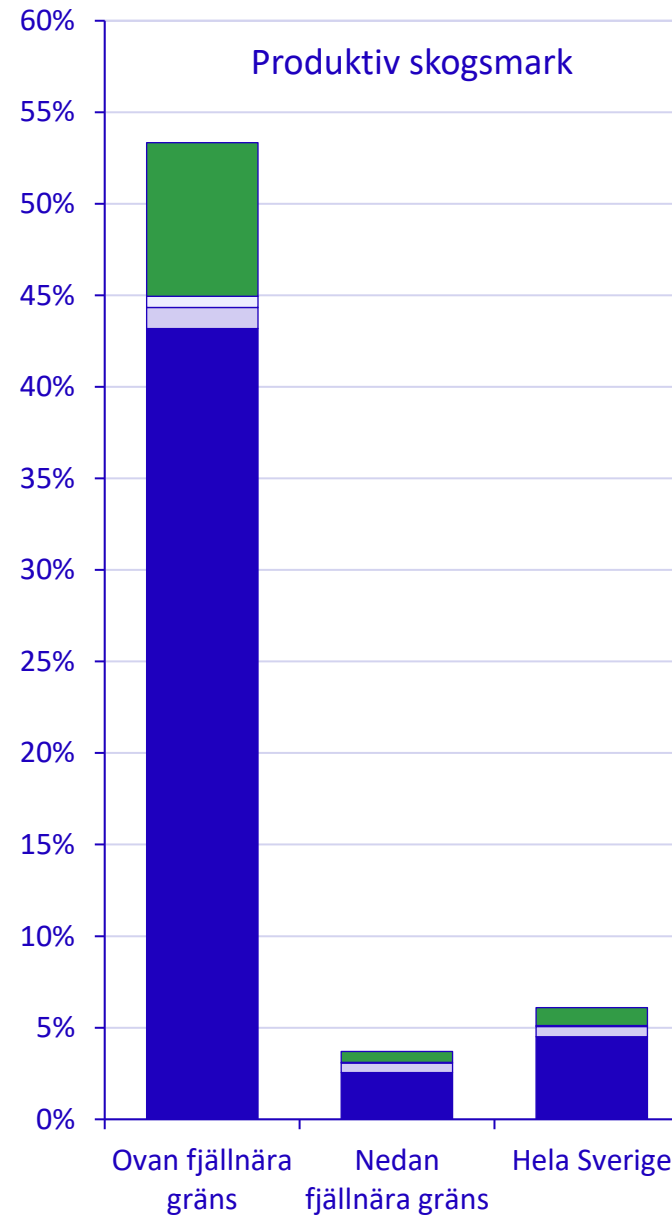

Diagram 2.5 och 2.6. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen, andel av totala arealer skogsmark. 2023-12-31

Utan överlapp mellan instrument

- Beslut ej vunnit laga kraft och markersättningar
- Inomstatliga överenskommelser
- Tidsbestämt formellt skydd inom jordabalken
- Långsiktigt formellt skydd inom miljöbalken

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Karta 2.2. Formellt skyddad skogsmark per region, andel av total skogsmarksareal 2023-12-31

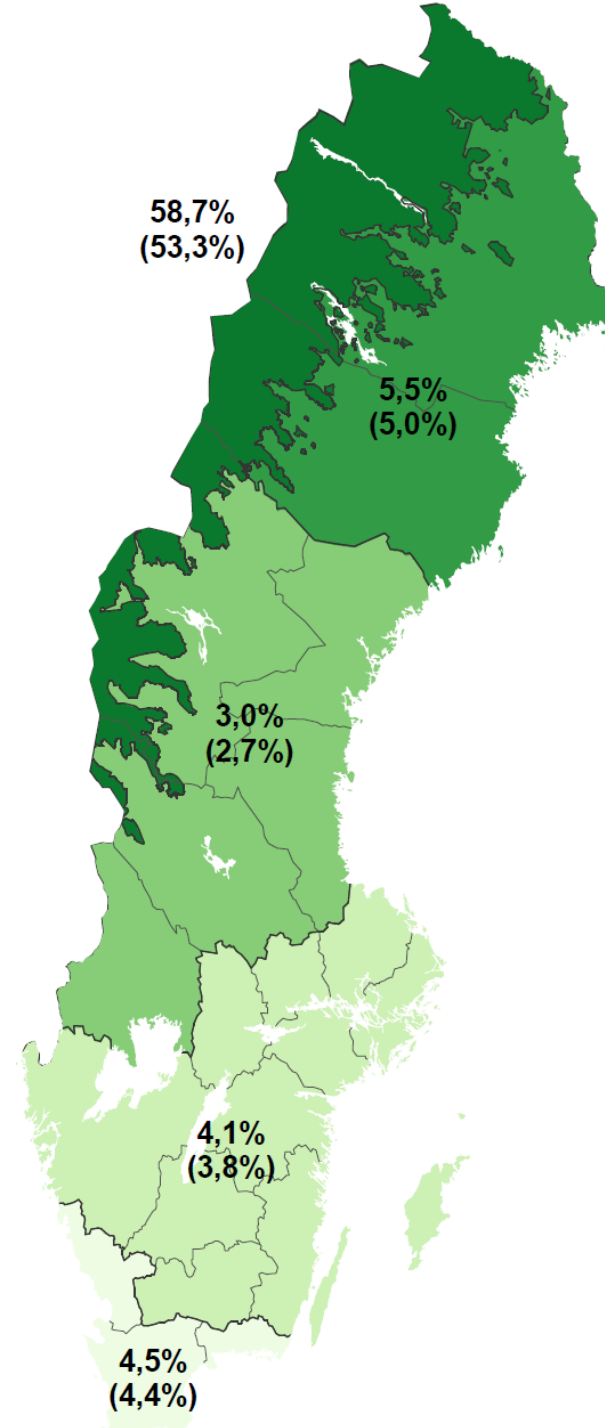
Utan överlapp mellan instrument

Andel i procent:

- Skyddad skogsareal av total skogsareal per region
- Skyddad produktiv skogsareal av total produktiv skogsareal per region (visas inom parentes)

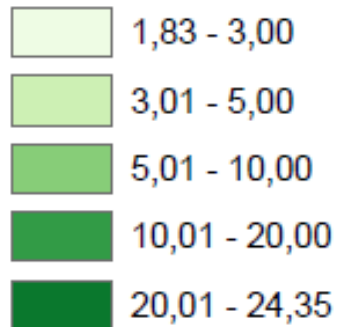
Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Karta 2.3. Formellt skyddad skogsmark per län, andel av total skogsmarksareal 2023-12-31

Utan överlapp mellan instrument

Andel i procent:
- Skyddad skogsareal av total skogsareal per län

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

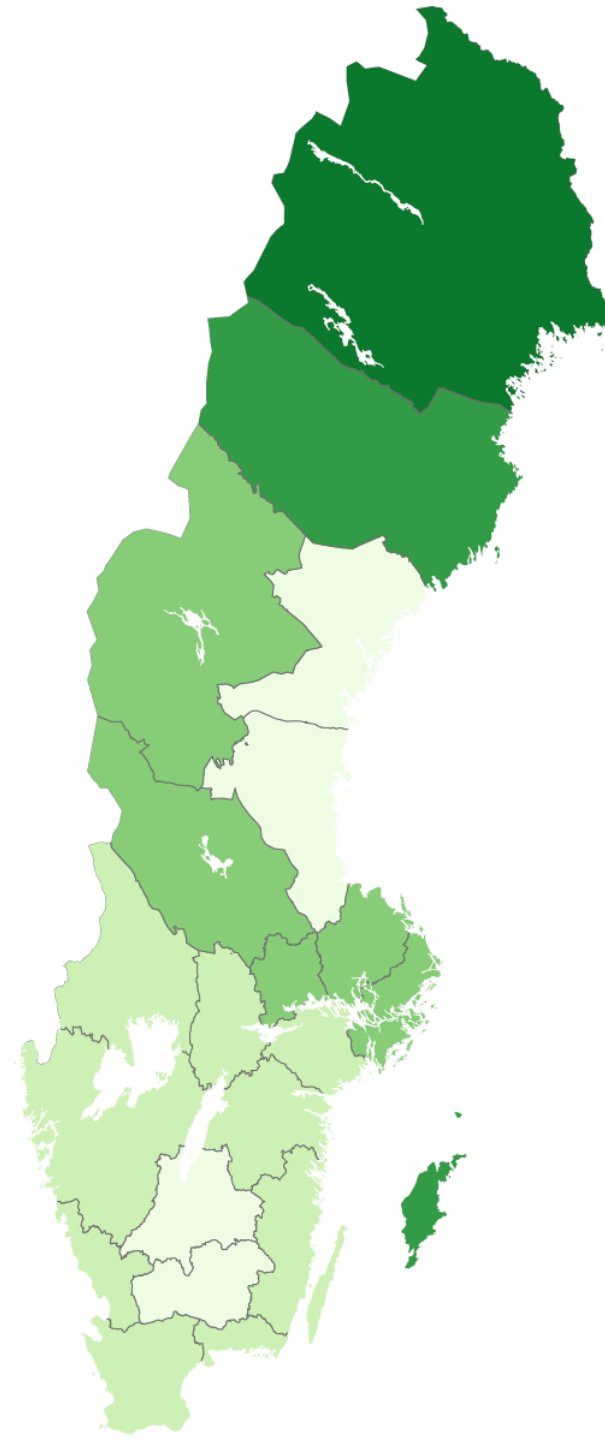

Diagram 2.7. Formellt skyddad skogsmark nedan fjällnära gränsen, per län, 2023-12-31

Arealer i hektar, skogsmark totalt. Utan överlapp
mellan instrument.

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

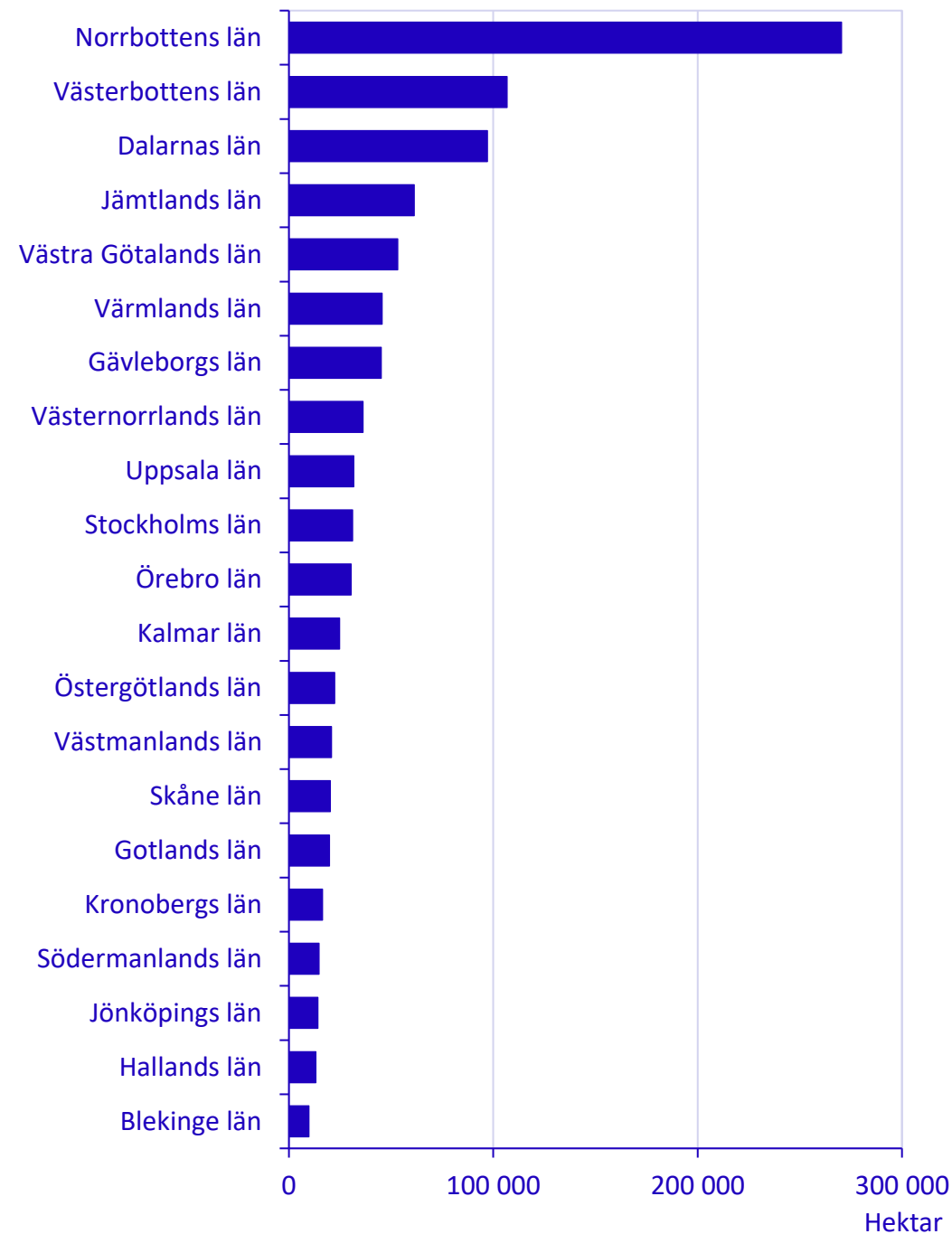
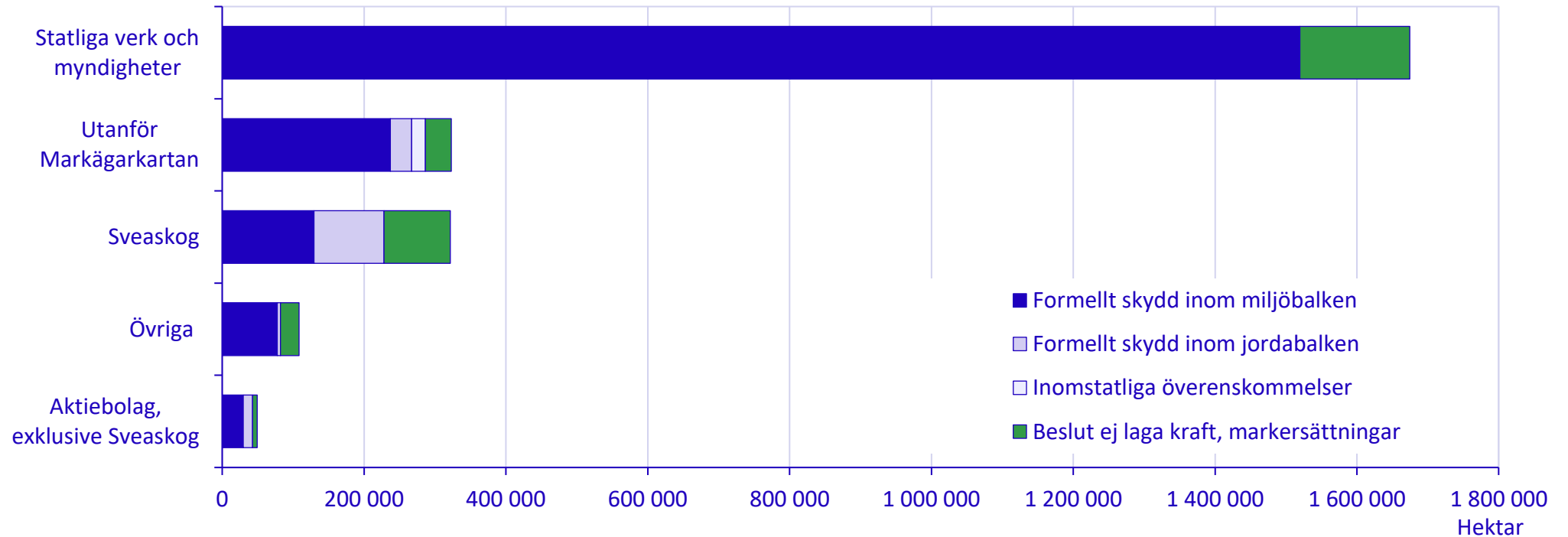

Diagram 2.8. Formellt skyddad skogsmark per markägare och instrument, 2023-12-31

Utan överlapp mellan instrument. Arealer i hektar, skogsmark totalt

Källa: Naturvårdsregistret NVR, Nationella marktäckedata NMD 1.1 och Markägarkartan 2021

Utanför Markägarkartan är Fortifikationsverket, privata skogsägare och markägare som taxerar mindre än 1000 hektar skogsmark.

Övriga är allmännings- och besparingsskogar, Svenska kyrkan och andra trossamfund, kommuner, regionala naturvårdsstiftelser, regioner, handelsbolag, kommanditbolag och gemensamhetskogar.

Kategorierna av markägare skiljer sig från den uppdelning som görs för Skogsstyrelsens statistik över frivilliga avsättningar och hänsynsytor.

Tabell 2.7. Markägare för formellt skyddad skogsmark per skyddsform och typ av markägare, 2023-12-31

Utan överlapp mellan instrument. Arealer i hektar, skogsmark totalt

Markägare	Skogsmark typ	Formellt skydd inom miljöbalken	Formellt skydd inom jordabalken	Inomstatliga överenskommelser	Beslut ej laga kraft, Markersättningar	Summa formellt skydd	Andel av markägares totala skogsmarksareal
Aktiebolag, exklusive Sveaskog	Produktiv	21 700	12 400	0	5 700	39 800	1%
	Total	29 600	13 100	0	6 600	49 200	1%
Sveaskog	Produktiv	100 500	84 000	0	66 200	250 700	9%
	Total	129 400	98 800	0	93 600	321 900	10%
Statliga verk och myndigheter	Produktiv	685 600	100	0	104 800	790 500	72%
	Total	1 519 400	100	0	155 200	1 674 600	73%
Övriga	Produktiv	64 000	4 000	0	19 900	87 900	5%
	Total	77 500	4 600	0	26 100	108 200	6%
Utanför Markägarkartan	Produktiv	167 300	26 000	14 500	29 200	236 900	2%
	Total	237 100	30 100	19 400	36 400	322 900	2%
Hela Sverige	Produktiv	1 039 000	126 600	14 500	225 700	1 405 800	6%
	Total	1 992 900	146 700	19 400	317 800	2 476 800	9%

Källa: Naturvårdsregistret NVR, Nationella marktäckedata NMD 1.1 och Markägarkartan 2021

Utanför Markägarkartan är Fortifikationsverket, privata skogsägare och markägare som taxerar mindre än 1000 hektar skogsmark.

Övriga är allmännings- och besparingsskogar, Svenska kyrkan och andra trossamfund, kommuner, regionala naturvårdsstiftelser, regioner, handelsbolag, kommanditbolag och gemensamhetsskogar.

Kategorierna av markägare skiljer sig från den uppdelning som görs för Skogsstyrelsens statistik över frivilliga avsättningar och hänsynsytor.

Frivilliga avsättningar

Tabell 3.1. Frivilliga avsättningar per landsdel, 2023
 Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Landsdel	Areal i hektar	Andel av all skogsmark	
		Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Norra Norrland	327 800	4,6%	3,4%
Södra Norrland	378 900	6,4%	5,5%
Svealand	330 900	6,1%	5,6%
Götaland	300 200	5,9%	5,5%
Hela Sverige	1 337 800	5,7%	4,8%

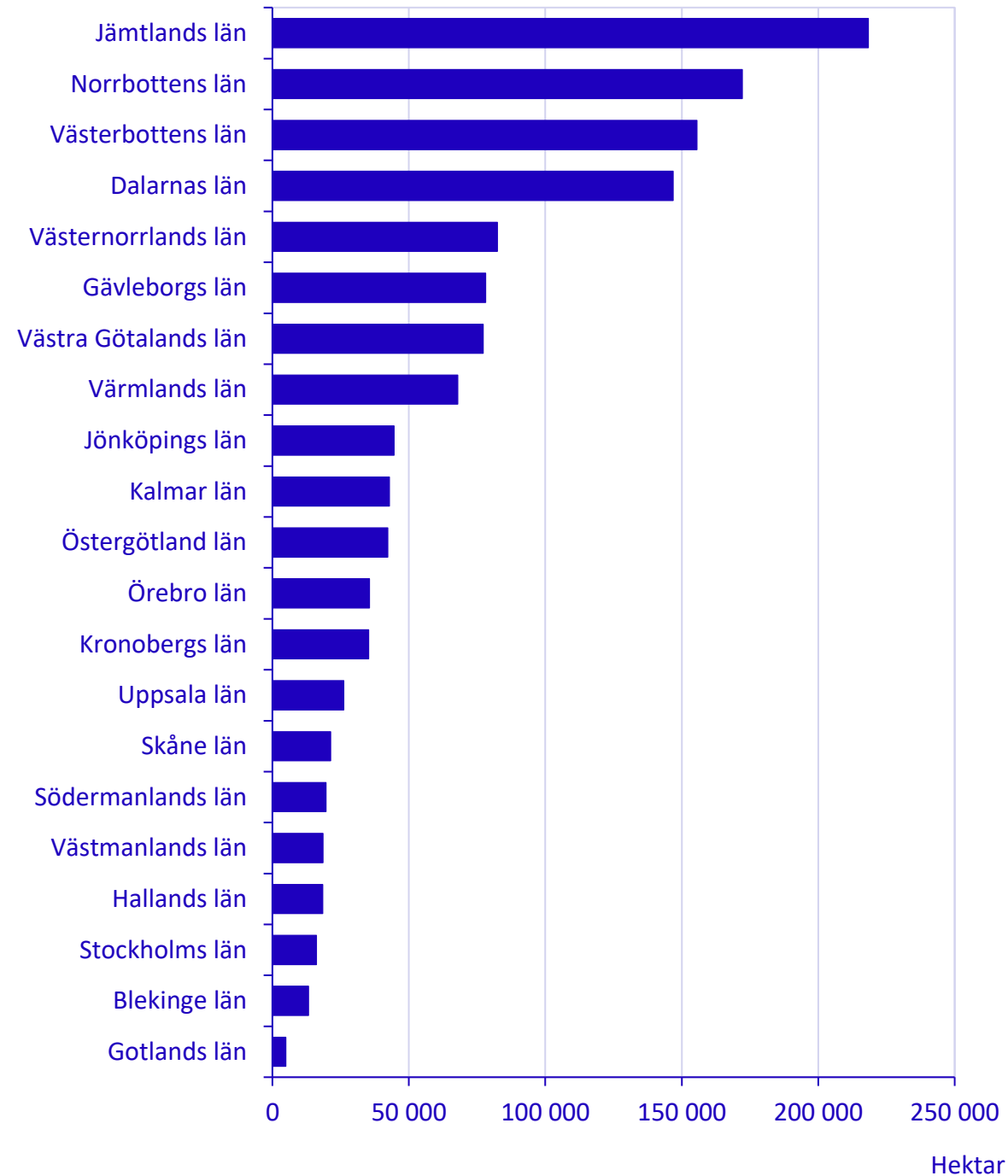
Källa: Skogsstyrelsen.

Diagram 3.1. Frivilliga avsättningar per län, 2023

Arealer i hektar

Källa: Skogsstyrelsen

Tabell 3.2. Frivilliga avsättningar per ägarklass, 2023
Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Ägarklass	Arealer i hektar	Andel av all produktiv skogsmark
Enskilda	565 300	2,4%
Övriga	772 500	3,3%
<i>varav Sveaskog</i>	191 900	0,8%
Samtliga	1 337 800	5,7%

Källa: Skogsstyrelsen.

Andel är beräknad med hjälp av statistik från SLU riksskogstaxeringar.

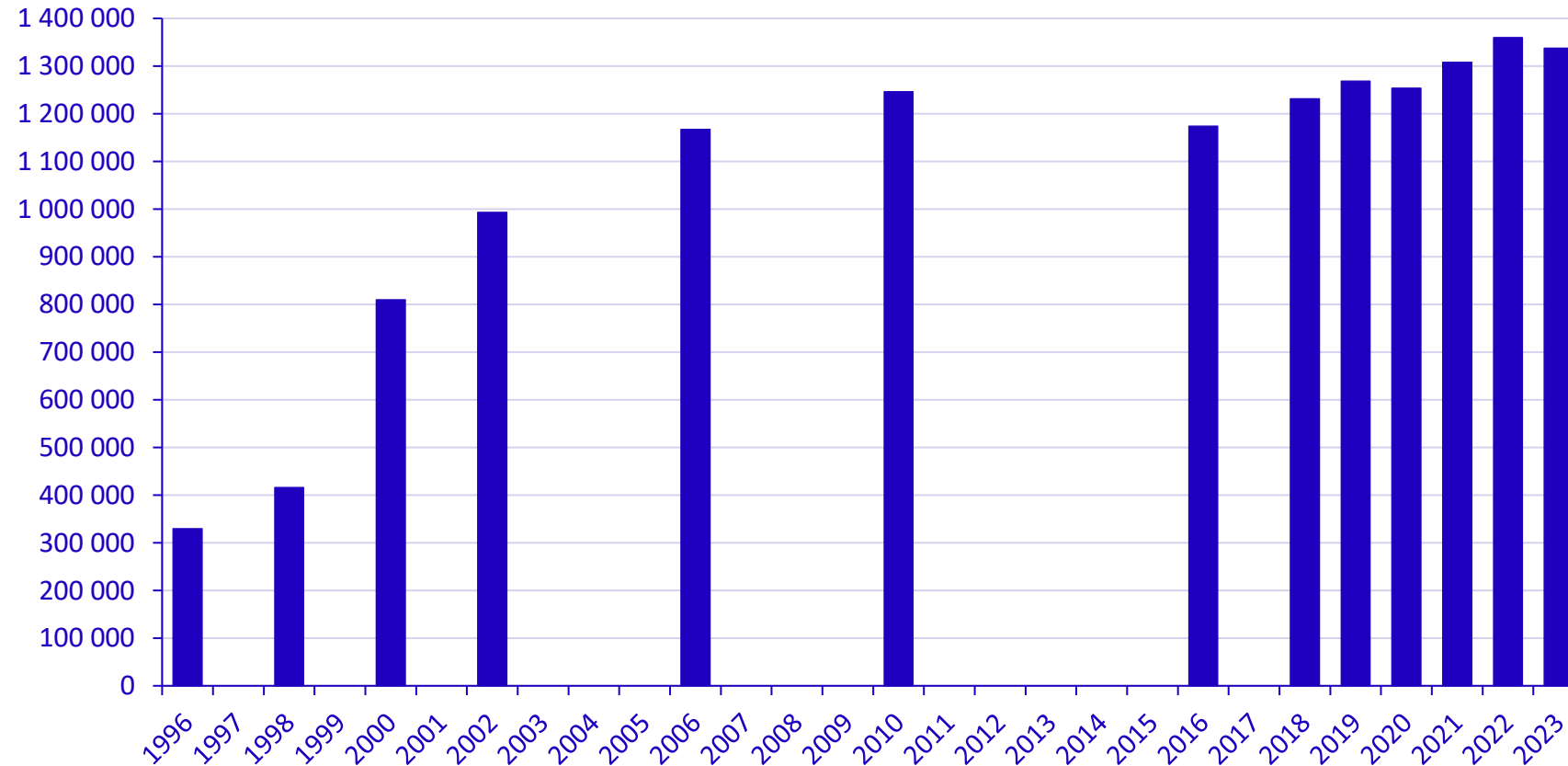
Enskilda markägare är fysiska personer, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag.

Övriga markägare är statliga myndigheter, statsägda aktiebolag, övriga allmänna ägare, privatägda aktiebolag och övriga privata ägare.

Diagram 3.2. Frivilliga avsättningar per år, 1996 – 2023

Akkumulerade arealer i hektar

Hektar

Källa: Skogsstyrelsen

Från och med 2016 ingår inte vissa typer av frivilliga avsättningar, bland annat ekoparker och områden med vitryggsavtal. De klassificeras i stället som formellt skydd. Från och med 2018 saknas krav på att frivilliga avsättningar ska vara minst 0,5 hektar.

Värden för 2020, 2021, 2022 har reviderats i samband med publicering av 2023 års värden. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas

Sveriges officiella
statistik

Hänsynsytor

Tabell 4.1. Hänsynsytor per landsdel, 2018/2019 och 2023
 Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Landsdel	Arealer i hektar		Andel av all skogsmark 2023***	
	2018/2019*	2023**	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Norra Norrland	107 700	138 700	2,0%	1,4%
Södra Norrland	135 100	165 300	2,8%	2,4%
Svealand	92 100	120 700	2,2%	2,0%
Götaland	85 800	104 900	2,1%	1,9%
Hela Sverige	420 700	529 600	2,3%	1,9%

Källa: Skogsstyrelsen.

* 2018/2019 är treårsmedeltal med midsäsong 2018/2019 (senast kända värde)

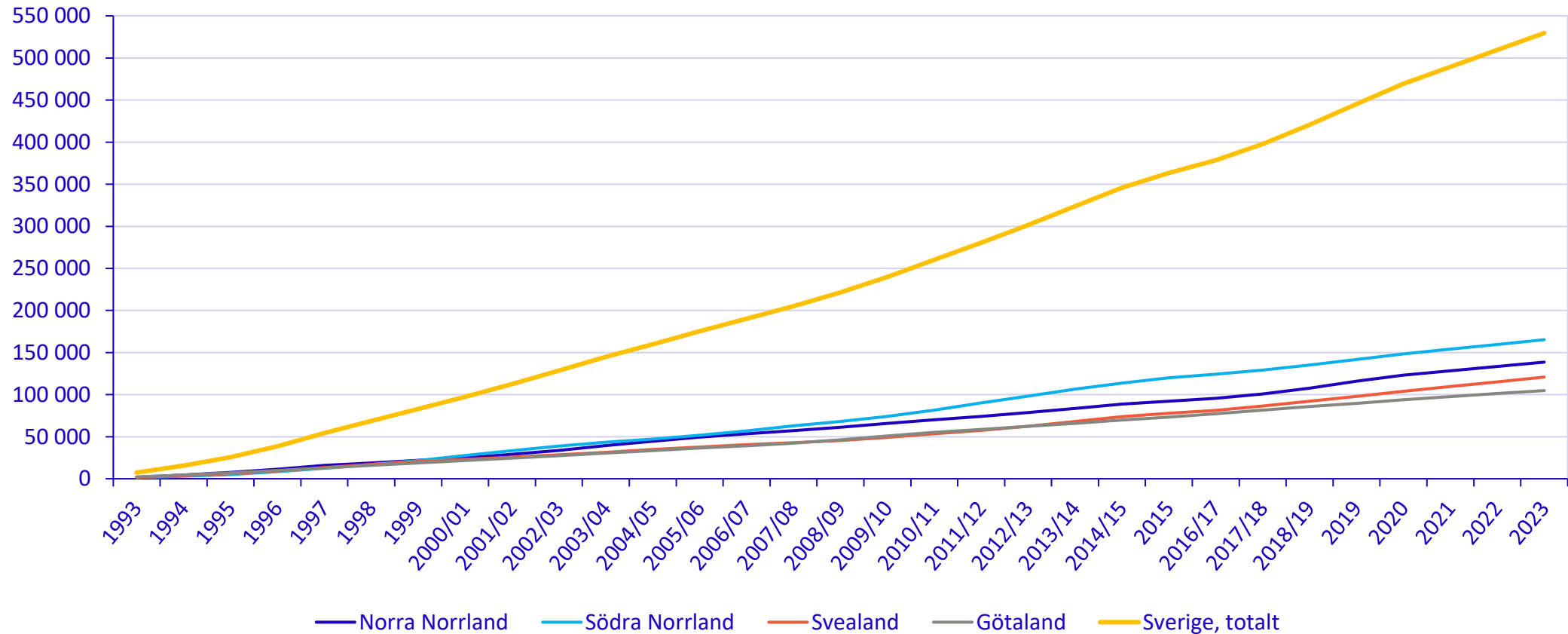
** 2023 är preliminärt värde.

***Avser 2023 års preliminära värden

Diagram 4.1. Ackumulerad areal hänsynsytor per landsdel, 1993 till 2023

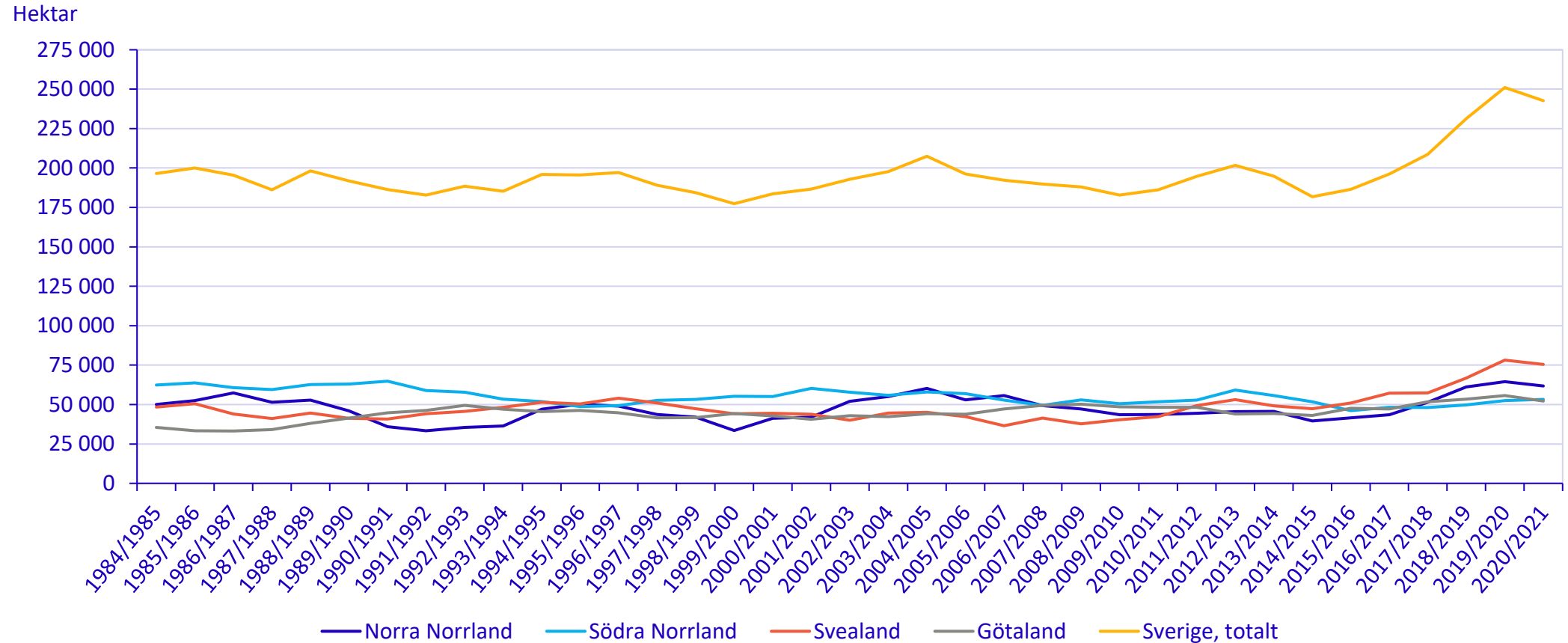
Arealer i hektar, treårsmedel av avverkningsår. Interpolerat värde för 2015 och preliminära värden för 2019 till 2023

Källa: Skogsstyrelsen

Statistiken har reviderats för åren 2017/2018 till 2022. Jämförelser över tid ska inte göras mellan rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas

Diagram 4.2. Slutavverkad areal totalt och per landsdel, femårsmedel för avverkningssäsong 1984/1985 till 2020/2021

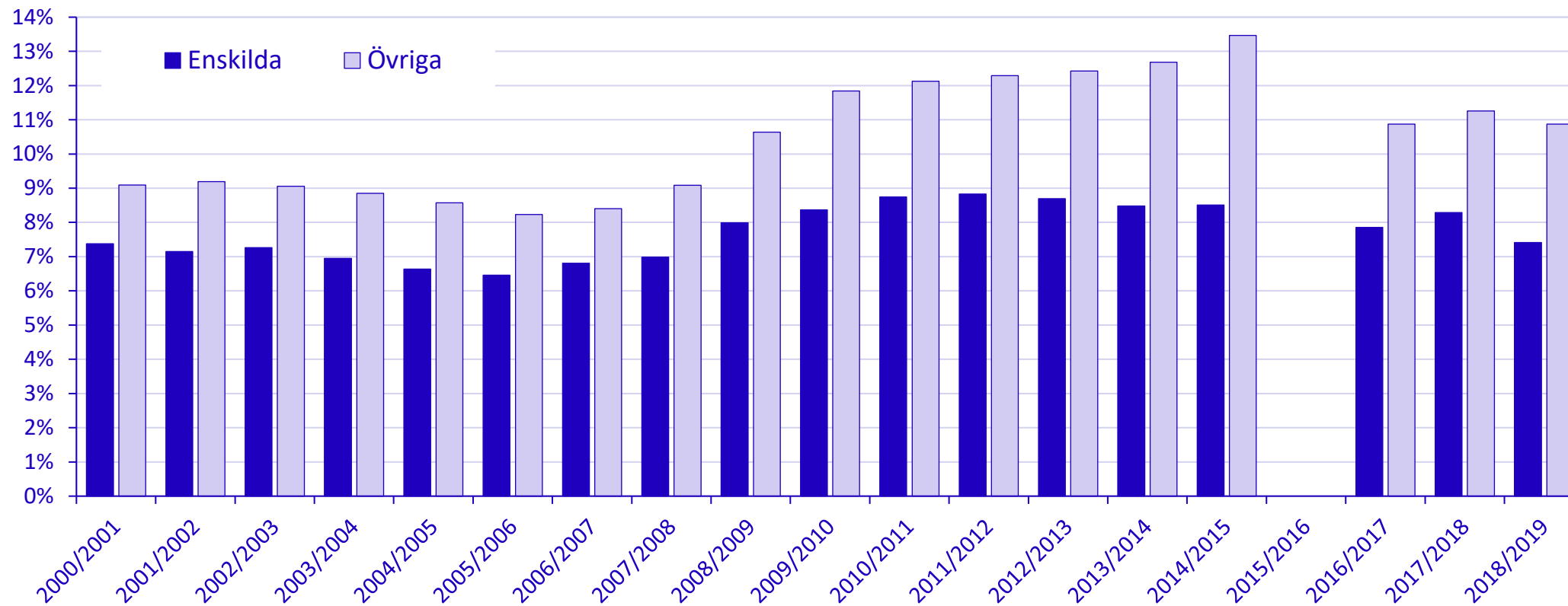

Källa: Skogsstyrelsen

Arealer i hektar enligt Riksskogstaxeringen, femårsmedelvärden. Årtalen avser avverkningssäsonger mitt i femårsmedelvärdet.

Diagram 4.3. Lämnad hänsyn av totalt avverkad areal, per typ av markägare, 2000/2001 till 2018/2019

Treårsmedel av avverkningsår, andel i procent

Källa: Skogsstyrelsen

Årtalen avser avverkningsår mitt i treårsmedelvärdet. Skattningar för åren 2015/2016 saknas. Observera kategorierna av markägare skiljer sig från den uppdelning som görs för statistiken över formellt skydd.

Improduktiv skogsmark

Tabell 5.1. Improduktiv skogsmarksareal, per region, 2021
 Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Region	Arealer i hektar		Andel av total areal skogsmark	
	Totalt	Utanför formellt skydd	Totalt	Utanför formellt skydd
1. Fjällnära	1 941 100	738 800	63,6%	24,2%
2. Nordboreal	1 056 300	971 800	14,3%	13,2%
3. Sydboreal	910 100	861 900	9,3%	8,8%
4. Boreonemoral	480 700	441 200	7,1%	6,5%
5. Nemoral	37 300	34 700	3,9%	3,6%
Nedan fjällnära gräns, region 2–5	2 484 300	2 309 500	10,0%	9,3%
Hela Sverige, region 1–5	4 425 400	3 048 300	15,9%	10,9%

Källa: SLU Riksskogstaxeringen och NMD 1.1.

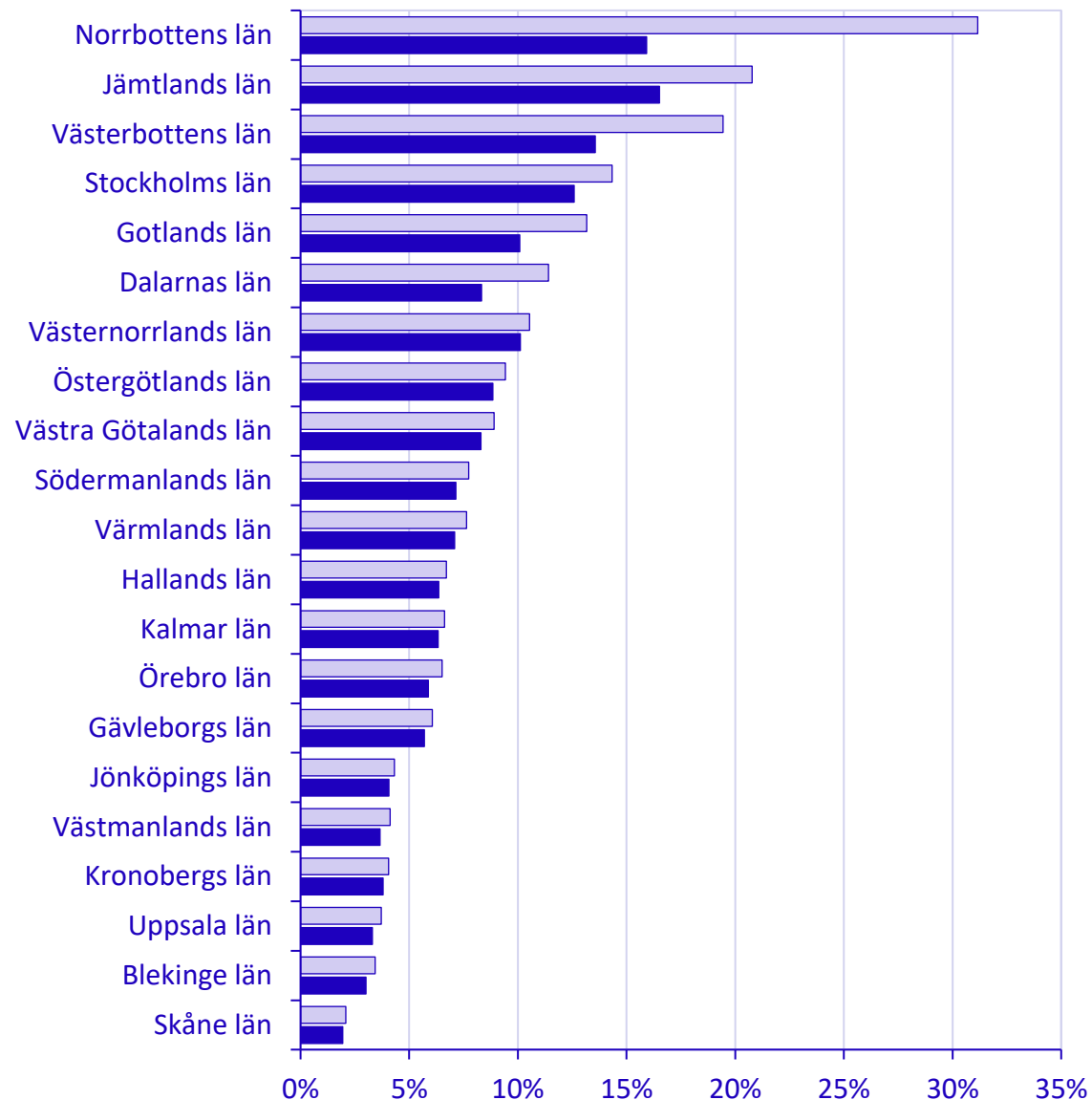
Diagram 5.1. Improduktiv skogsmark per län, 2021

Andel av total skogsmarksareal per län

- Improduktiv skogsmark totalt
- Improduktiv skogsmark utanför formellt skydd

Källa: SLU Riksskogstaxeringen

Femårsmedelvärde för perioden 2019 till 2023, där 2021 är mittår.

- Improduktiv skogsmark totalt
- Improduktiv skogsmark utanför formellt skydd

**Formally protected forest
land, voluntary set-asides,
consideration patches and
unproductive forest land
2023**

Formally protected forest land, voluntary set-asides, consideration patches and unproductive forest land, 2023

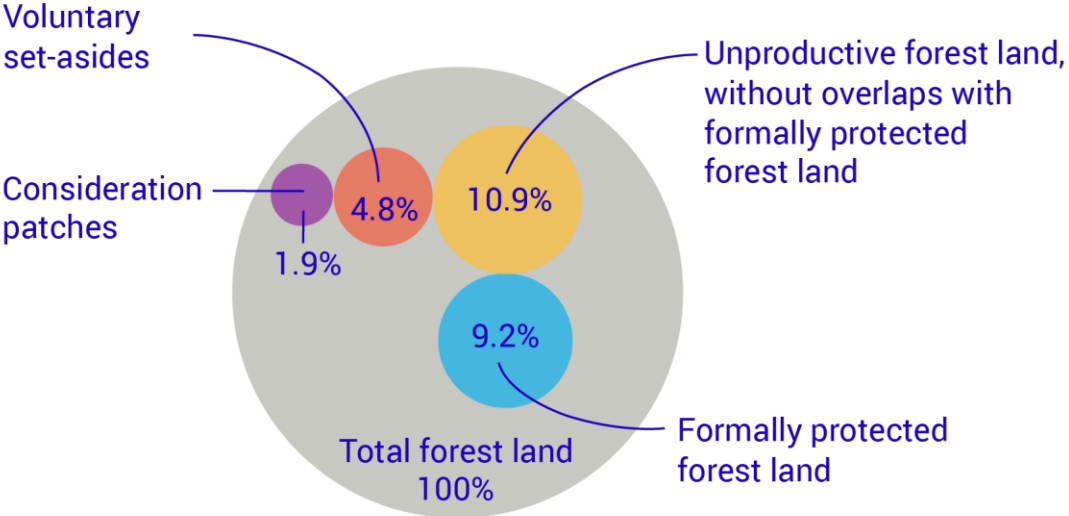
Areas are rounded to even 100s

Forms	Areas in hectares, without overlapping areas		Share of Sweden's total forest land	
	Productive forest land	Total forest land	Productive forest land	Total forest land
Formally protected forest land	1 405 800	2 476 800	6,1%	9,2%
Voluntary set-asides	1 337 800	1 337 800	5,7%	4,8%
Consideration patches	529 600	529 600	2,3%	1,9%
Unproductive forest land, without overlaps with formal protection	0	3 048 300	0,0%	10,9%

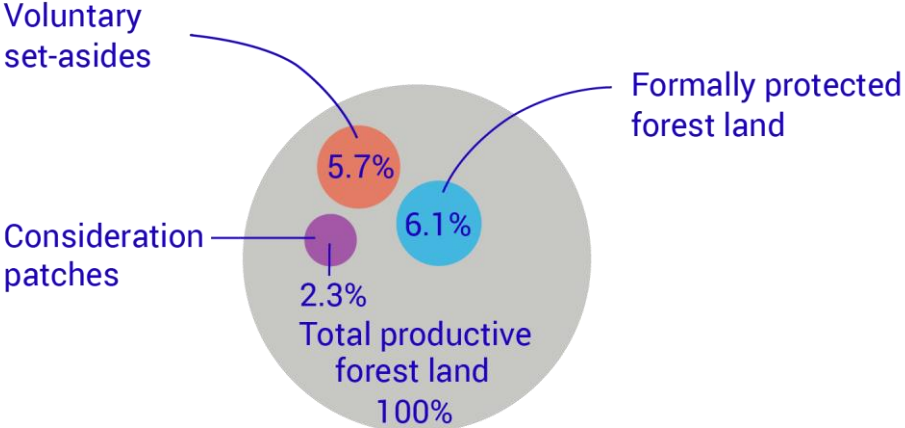
Source: Statistics Sweden, the Swedish Environmental Protection Agency, the Swedish Forest Agency and the Swedish University of Agricultural Sciences.

Types of forest land in the statistics, as a percentage of all forest land, 2023

Types of productive forest land, as a percentage of all productive forest land, 2023

Source: Statistics Sweden, the Swedish Environmental Protection Agency, the Swedish Forest Agency and the Swedish University of Agricultural Sciences.

The size of the circles corresponds to the actual proportions.

Kontakt

SCB

Karin Hedeklint

mark.vatten.gis@scb.se

www.scb.se/mi0605

